

Poročujoč o letošnjih knjigah muzejskega društva zopet kar najtopleje priporočamo razumništvu slovenskemu imenovano društvo. Vsakdo mora priznati, da je naša zgodovina jako zanemarjena, in še sedaj je le malo mož, ki izkušajo oteti pozabljivosti naših dedov častite ostaline. Mnogo se je že pogubilo dragocenih pergamenov, govorečih o slavi slovenskega imena, in mnogo se jih še bode, ako se v kratkem ne otmó. Rodoljubna dolžnost je torej vsakega omikanega Slovence, da podpira društvo, ki si je stavilo za namen tako plemenito delo. Res je od lani društvo vidno napredovalo i po številu udov (pristopilo jih je 49 novih), a če povemo, da je vseh udov vkup le 201, priznati mora vsakdo, da je to število še jako pičlo. Čim bolj se bode razumništvo slovensko zanimalo za društvo in je podpiralo, tem bolj bo uspevalo, gotovo le domovini naši v čast. Udje plačujejo po 3 gld. na leto; kdor hoče prejeti tudi diplom, doplača še 1 gld. J. Benko.

»Levstikovi zbrani spisi.« Urédil Frančišek Levčec. III. zvezek. Proza I. Vsebina: Povedi, pravljice in pripovedke — Potopisi — Zgodovinski spisi — Književno-zgodovinski spisi. Ljubljana. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1892. Osmerka. Str. 321. Cena 2 gld. — Predno smo se nadejali, dobili smo v roko III. zvezek z jako zanimivo, dasi po največ znano vsebino. »Martin Krpan z Vrha« je pravi vzor v národnem duhu preprosto in mično pisane pripovedke, zato je po pravici sprejeta v šolsko berilo in preložena tudi na ruski jezik. Izmed drugih pripovednih spisov omenjam: »Doktor Bežanec v Tožbanji vasi«, »Deseti brat«, »Tajnosti iz policijskega življenja« in razne male spise iz »Vrtca«. Posebno mičen in klasičen je potopis »Popotovanje iz Litije do Čateža« (iz Slov. Glasnika 1858). Zgodovinski spisi so vsi ponatisnjeni iz »Vrtca«, kamor je Levstik pridno pisal; v književno-zgodovinskih spisih podaje ta knjiga »Zgodovino slovenske Matice« in »Vodnikovo življenje«, katero je nedovršeno in doslej še nenatisnjeno.

Gledé na ta zvezek, kakor na prihodnja dva, IV. in V., piše gosp. urednik: »Tukaj izjavljam, da pisave Levstikovi prozi v III., IV. in V. zvezku v ničemer nisem izpreminjal, ampak da sem vse spise tiskal tako, kakor sem jih našel pisane v rokopisu ali pa tiskane po raznih knjigah in časopisih.« Le nekaj nebistvenih malenkostij je v pisavi premenjenih.

V knjigi se vidi pisava Levstikova od l. 1858. do 1882. Res je preminjal slavni jezikoslovec pisavo, toda takoj v prvem tukaj natisnjenem spisu se vidi ona izbornost, premišljenost, uglajenost v jezikovni obliki, ki krasi vse njegove spise. Za slovenskega pisatelja je ta zvezek — rekel bi — učna knjiga. Vsebina je razven »Bežanec« obče zanimiva, umevna in tudi blažilna.

Dr. F. L.

»Obrtno knjigovodstvo« s kratkim poukom o menicah. Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob jednem priročna knjiga za obrtnike. Spisal dr. Tomaž Romih, meščanske in obrtne nadaljevalne šole učitelj v Krškem. Celje 1892. I. Založil in tiskal Dragotin Hribar.

8°. Str. 177. Cena 1 gld., po pošti 10 kr. več. Dobiva se pri založniku. — O tej knjigi smo imeli že pred dvema mesecema napisano oceno, ne dolgo, pa pregledno in pisatelju ugodno. Ker je zaradi pičlega prostora izostala in se morala odložiti do sedaj, imeli smo priliko, o knjigi še več premišljati, pa tudi čitati. No, zaradi tega ne sodimo o knjigi drugače, kakor tedaj. Dasi ima nekatere stvarne in oblikovne nedostatke, vendar priča v obče o marljivosti pisateljevi, vsaj o njegovi vnetosti za to stroko. Morebiti se pozna tu pa tam nekolika hitrost, a vendar učí knjiga učenca dovolj umevno o obrtnem knjigovodstvu, ako tudi učenec ni bistrega uma.

Knjigovodstvo imenuje pisatelj »umno urejeno zapisovanje«. Zato razlaga, kaj in kam naj se zapiše to in ono. Da to bolje umeva učenec, razklada pisatelj v uvodu nekatere važne, za knjigovodstvo temeljne stvari, na to pa učí dosti obširno o menicah (v II. odd.). To je bilo potrebno, ker je deloma menica v kupčiji in obrtu nekaka skupna vez, neko občno sredstvo za promet, deloma pa ni v našem slovstvu skoro nič pisanega o menicah. S tem naukom je marsikom ustrege; le to se nam je zdelo, kakor bi bilo nekaterikrat razkladanje nekoliko okorno. Posebne sitnosti so napravljali pisatelju stalni izrazi, ker te je bilo treba tu še-le narediti, tam še-le določiti, ali vsaj v stalno rabo sprejeti. — Glavni del knjige pa govori o knjigovodstvu samem: o temeljnih pojmi, o glavni knjigi, dnevniku in o pomočnih knjigah. V »dodatku« razlaga pisatelj za obrtnika in kupčevalca vevvažno vprašanje o naložitvi in dobavi denarja, zlasti o vrednostnih papirjih. — Vse nauke pojasnjujejo mnogoštevilni obrazci in vzgledi, zaradi katerih je knjiga jako rabna. Kar se je na malo mestih menda v naglici prezrlo, popravi lahko pazljiv čitatelj. Jezik ni posebno uglajen in očiščen vseh hib, toda zaradi tega ni knjiga manj umevna.

Pisatelj sam pravi da je »sestavil knjigo po J. Gruberjevi nemški knjigi, ki se rabi kot učna knjiga na obrtnih nadaljevalnih šolah z nemškim učnim jezikom.« In dalje piše: »Dasi sem knjigi popolnoma pustil uredbo, kakor jo ima nemška knjiga, vendar se bode vsak lahko prepričal, da knjiga ni gola prestava, temveč da stojim kolikor toliko na lastnih nogah...« Iz tega tudi naši čitatelji lahko sodijo o pisavi te knjižice. L.

»Duhovski Poslovnik.« Sestavil Martin Poč, Vaški župnik. I. in II. del. Izdalo »Kato-liško tiskovno društvo.« V Ljubljani. 1892. Vsak zvezek velja 60 kr. — Cela knjiga bode imela štiri zvezke in okrog 500 strani. Prvi zvezek obsega: uvod, ves I. del, II. dela 1. poglavje in začetek 2. poglavja (krst, poroka). Drugi zvezek ima nadaljevanje o poroki, pogrebe, izpise iz matice in druga opravila v pisarni. Pozná se, da je porabil gospod pisatelj mnogo dela in časa v sestavo tvarine. Zlasti se čuti, da je bogata tvarina na tesnem prostoru; to je pač hvale vredno, pa zaradi razumljivosti se ne sme pretiravati. Terminologija je pripravna, utegne se vdomačiti. Zlog seveda ni tak, kakor v novelah, a za poslovnik dostojen; o tem še izpregovorimo, ko izideta zadnja zvezka. — ž.